

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ЗА 2026. ГОДИНУ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА БРУС

Брус, јануар 2026. године

На основу Закона о култури (Сл. Гласник РС бр. 72/09, 13/2016-испр, 6/2020, 47/2021, 78/2021, 76/2023), Установа има обавезу да донесе Програм рада за наредну годину о остваривању програма и коришћењу средстава намењених за културу која се обезбеђују из буџета локалне заједнице.

Рад Установе регулисан је Законом о култури (Сл. Гласник РС бр. Сл. Гласник РС бр. 72/09, 13/2016-испр, 6/2020, 47/2021, 78/2021, 76/2023), Законом о јавним службама (Сл. Гласник РС, бр. 42/91, 71/94, 79/2005 - др. закон, 81/2005 - испр. др. закона, 83/2005 - испр. др. закона и 83/2014 - др. закон), Законом о библиотечко – информационој делатности (Сл. Гласник РС бр .52/11 и 78/2021), Законом о културним добрима (Сл. Гласник РС, бр. 7/94, 52/2011 - др. закони, 99/2011 - др. закон, 6/2020 - др. закон, 35/2021 - др. закон, 129/2021 - др. закон и 76/2023 - др. закон), Статутом Народне библиотеке Брус бр. 129/17 од 2. 6. 2017. год.

Програм рада Народне библиотеке Брус за 2026. годину доставља се Управном одбору, Надзорном одбору, Скупштини општине Брус и Матичној библиотеци - Народној библиотеци Крушевац.

Приликом израде Плана и програма рада Народне библиотеке Брус за 2026. годину, водило се рачуна о законом предвиђеним функцијама Библиотеке, њеној финансијској могућности и економском положају наше локалне заједнице, као оснивача Установе. Такође је узета у обзир подршка Ресорног министарства културе и информисања и Матичне библиотеке – Народне библиотеке Крушевац.

1. Основна делатност Библиотеке обухвата:

- прикупљање, обраду, чување, приступ и заштиту библиотечке грађе;
- пружање услуга корисницима;
- помоћ корисницима при избору и коришћењу библиотечко–информационе грађе;
- вођење документације и статистике о библиотечко–информационој грађи и корисницима;
- организацију културно–образовних програма;
- вођење завичајне збирке;
- дигитализацију библиотечко–информационе грађе и извора.

Народна библиотека Брус, као јавна Установа од интереса за локалну самоуправу и ширу заједницу, мора пре свега да испуни своју законом прописану функцију. Као Установа културе чији је задатак да свим грађанима обезбеди библиотечко–информационе услуге, Библиотека омогућава приступ различитим изворима информација и њихово коришћење ради задовољавања културних, информационих, научних, образовних и рекреативних потреба корисника. Сви извори информација у јавној библиотеци морају бити подједнако доступни свим грађанима без обзира на расу, националност, старосно доба, пол, веру, језик, инвалидност, економски и радни статус и образовни ниво.

План рада Народне библиотеке Брус за 2026. годину има за циљ реализацију циљева од општег интереса у библиотечко–информационој делатности. Библиотека ће, пратећи

усвојене смернице, својим корисницима обезбеђивати приступ знању, информацијама и идејама ради остварења индивидуалних и интелектуалних потреба и слобода.

У складу са законским одредбама и у интересу општег библиотечно–информационог рада, Установа ће наставити са:

- обогаћивањем фонда;
- бирањем, обрадом, вредновањем и очувањем библиотечно–информационе грађе и извора;
- давањем грађе и извора на коришћење корисницима.

У циљу популарисања културно–образовних програма који се усредсређују на очување културног и националног идентитета, предвиђени су бројни програми као што су:

- промоције књига;
- књижевни сусрети;
- предавања;
- трибине;
- ликовне радионице, изложбе;
- саветовања и други програми.

ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ БИБЛИОТЕКЕ

ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА КЊИГА И ЧАСОПИСА

Библиотеке су одговорне за набавку актуелне и квалитетне библиотечно – информационе грађе и извора. Према Правилнику о Националним стандардима за обављање библиотечно–информационе делатности (Службени лист РС 39/13) најмањи број нових књига у односу на почетни фонд се одређује у односу на број становника општине. У случају Народне библиотеке Брус препоручени минимум за набавку монографских публикација износи 2000. Узимајући у обзир финансијске прилике у буџету оснивача, у 2026. години се планира набавка књига у износу од 300.000,00 динара. Овај број се у датим околностима може сматрати оптималним за даље несметано функционисање Библиотеке, али врло је извесно да ћемо имати потребе за већим износом за куповину књига током 2026. године. Планирана набавка и обнова фонда требало би да буде остварена: средствима из општинског буџета, откупом Министарства културе и информисања и поклоном разних дародаваца као и локалним обавезним примерком.

При набавци серијских публикација као и претходних година водиће се рачуна о обухваћености различитих старосних група и широког спектра интересовања читалаца. У 2026. години планира се набавка око 20 наслова периодичних публикација и то кроз куповину, поклоне и локални обавезни примерак.

У виду поклона добијамо следеће часописе: „Светосавско звонце“ – Православни дечји часопис, „Православље“, „Вести“, „Шуме“, „Српски пчелар“, и др.

ОБРАДА И КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ, COBISS.SR програм

Све набављене публикације биће технички и стручно обрађене и распоређене у одговарајуће фондове. Наставља се рад у платформи COBISS.SR, а записи ће бити преузимани на једној радној станици из узајамне базе података. Планира се да се у потпуности обраде записи за све монографске публикације које буду доспеле у Библиотеку.

Коришћење сегмента COBISS3/Позајмица:
Запослени су прошли све неопходне обуке за рад у овом сегменту. Ово омогућава ефикасан и квалитетан рад са корисницима.

Планиране активности за 2026. годину:

За 2026. годину планиране активности Народне библиотеке Брус обухватају упис око 800–900 нових читалаца, остваривање око 15.000 посета (услуга) Библиотеци, као и коришћење више од 40.000 наслова. Планирано је наставак менторског рада на Одељењу стручне књиге, уз пружање стручне помоћи читаоцима приликом израде матурских, семинарских и дипломских радова, како би се подржало образовање, развој читања и стручна афирмација корисника Библиотеке.

Сви корисници Библиотеке имају бесплатан приступ интернету на два рачунара смештена на Дечијем одељењу. Планира се и набавка нове опреме прилагођене особама са инвалидитетом. Библиотека поседује Wi-Fi везу која ће бити унапређена ради бржег и стабилнијег протока података.

Уласком у систем COBISS.SR, Народна библиотека Брус постала је чланица виртуелне библиотеке и јединственог библиотечко–информационог система Републике Србије, што олакшава рад и сарадњу између библиотека. Грађани и корисници могу остварити увид у фонд књига Народне библиотеке Брус преко базе COBISS.SR и интернет претраживача.

Мобилна употреба и услуге за кориснике:
Путем мобилних уређаја и апликације mCOBISS – Виртуелна библиотека Србије, корисници могу приступити услугама више од 224 библиотеке у Србији, као и нашој библиотеци, било када и са било ког места. Доступне услуге обухватају:

- Претраживање грађе;
- Претраживање и преглед информација о библиотекама;
- Приказ локације библиотеке на карти и одређивање пута до изабране библиотеке;
- Резервацију грађе, преглед и отказивање резервација;
- Преглед историје позајмица, дугова и ограничења;
- Остале функционалности доступне у систему.

ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА ЧИТАЛАЦА

Повећање броја корисника и услуга које пружамо представља трајан и приоритетан задатак Народне библиотеке Брус. Квалитетна политика набавке библиотечке грађе – књига, сликовница, серијских публикација и некњижне грађе – и континуирано осавременавање фонда књига имају за циљ привлачење различитих старосних и интересних група корисника.

1. Разноврсна и циљана набавка грађе

- Набавка литературе прилагођене локалним потребама, нпр. савремена пољопривредна литература, стручна књижевност, практични приручници.
 - Обогаћивање фонда књига за децу и омладину (сликовнице, стрипови, популарна наука) како би се привукли млади читаоци.
 - Периодичне публикације и е-књиге за различите интересне групе (ученици, студенти, пензионери).
-

2. Промоција и едукација

- Организација редовних књижевних вечери, презентација и трибина за све узрасте.
 - Радионце за децу и омладину (цртање, читање прича, едукативни програми).
 - Едукативни програми за одрасле – рачуарска писменост, коришћење интернета, е-библиотеке.
-

3. Унапређење услуга

- Бесплатан интернет и рачунари доступни свим корисницима.
 - Приступ дигиталним библиотекама (COBISS, mCOBISS) са инструкцијама и менторском помоћи.
 - Опрема прилагођена особама са инвалидитетом.
 - Могућност резервације књига и продужетка позајмица путем интернета.
-

4. Сарадња и партнерства

- Сарадња са школама, факултетима и удружењима грађана за организовање заједничких пројеката.
 - Сарадња са Матичном библиотеком и Министарством културе ради добијања савета и подршке.
-

5. Маркетинг и видљивост

- Интензивнија промоција библиотеке на локалним медијима, друштвеним мрежама и сајту библиотеке.
- Наградни конкурси и такмичења за читаоце (нпр. награда за највише прочитаних књига).

6. Мотивисање постојећих корисника

- Програми „Донеси пријатеља у библиотеку“ – постојећи корисници могу довести нове читаоце.
- Клубови читања и тематски клубови за различите узрасте.

КУЛТУРНО ПРОСВЕТНА ДЕЛАТНОСТ

Поред основне делатности Народна библиотека Брус ће у 2026. години организовати разноврсне културне програме у циљу промовисања својих фондова као и популаризације књиге и читања уопште. У оквиру тога планирају се промоције нових издања, како сопствених, тако и издања кроз различите облике сценских приказа, као и продајно – промотивне изложбе у просторијама Библиотеке и другим објектима.

У оквиру традиционалних активности током 2026. ћемо у уврстити и нове садржаје и активности стављајући посебан акценат на децу, рад са њима и приближавање књиге тој популацији, па ће Библиотека у складу са својим могућностима организовати обележавање:

Дан Светог Саве (27. јануар),

Међународни дан Матерњег језика (21. фебруар),

Светски дан жена (8. март),

Светски дан поезије (21. март),

Светски дан дечије књиге (2. април),

Светски дан књиге (23. април),

Дан Ћирила и Методија (24. мај),

Дани Преображења (19. август),

Дан писмености (8. септембар),

Дечија недеља (прва недеља октобра)

Дан Народне библиотеке Брус (30. новембар),

Међународни дан особа са инвалидитетом (3. децембар),

Дан библиотекара (14. децембар),

Библиотека ће узети учешће на Сајму књига у Београду (октобар), као и у активностима уписа првака и предшколаца. Планирана је организација књижевних сусрета, промоција књига, ликовних и литерарних конкурса, изложби књига, као и учешће у традиционалној манифестацији „Дани Преображења“. За децу вртићког, школског и средњошколског узраста биће реализоване креативне, еколошке и ликовне радионице, музичко-сценски програми, поетски часови, као и увођење нових програмских активности у складу са интересовањима корисника.

Један од приоритетних циљева у 2026. години биће унапређење услова рада у Установи кроз иновације, модернизацију и осавремењавање библиотечког простора, опреме и услуга, са циљем да се књига и библиотечке услуге учине доступним свим категоријама корисника, уз посебан акценат на рад са децом и младима.

Промоција и афирмација Библиотеке, библиотечког фонда и културе читања спроводиће се путем наступа у медијима, објављивањем писаних прилога, редовним информисањем корисника, као и континуираним ажурирањем Фејсбук странице Народне библиотеке Брус, званичног сајта Библиотеке и Дигиталне Народне библиотеке Брус.

Библиотека ће и у 2026. години наставити са устаљеном праксом награђивања највреднијих читалаца, те ће поводом Дана библиотеке прогласити најактивније кориснике и доделити им књиге на поклон, као и бесплатно чланство.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ И САРАДЊА СА ДРУГИМ УСТАНОВАМА

У сврху афирмисања установе у локалној заједници и Републици Србији, информисања корисника и даљег унапређења стручне делатности и презентације локалне, стручне и научне баштине посебну пажњу посветићемо историјату Бруса и околине, где ћемо настојати да повећамо број наслова у завичајној збирци Народне библиотеке Брус, кроз већи подстицај завичајних аутора. Према раније датом стручном упутству од стране Матичне библиотеке, прикупља се и ситан библиотечки, завичајни материјал: плакати, позивнице, разгледнице, проспекти и остало, које притом врло често своје место проналазе и на Дигиталној Народној библиотеци Брус.

У току 2026. године Библиотека ће остваривати кооперативне односе са другим установама у циљу обезбеђивања све значајнијег места наше Установе у процесу преноса информација. У оквиру континуираног образовања, делатност Библиотеке биће заснована на сарадњи са школама и предшколским установама, као и на сарадњи са удружењем особа са сметњама у развоју. На тај начин истицаће се сазнајна и мотивациона функција књиге, док ће Библиотека наставити да буде место културних дешавања за децу и одрасле кориснике.

У 2026. години планирамо да нашим корисницима сходно њиховим потребама пружамо услуге међубиблиотечке позајмице и на тај начин омогућимо да добију књиге које ми немамо у нашем фонду, а постоје у фондовима других библиотека у Србији, као што је Народна библиотека Србије, Универзитетска библиотека Светозар Марковић у Београду или друге општинске или матичне библиотеке у Србији.

КАДРОВСКА СТРУКТУРА И ПОТРЕБЕ

Укупан број запослених у Народној библиотеци Брус износи четири (4) запослена, од чега су три (3) у сталном радном односу, док је један (1) запослени ангажован на одређено време, до истека дужности вршиоца дужности директора.

С обзиром на ширину и разноврсност послова који су у надлежности самосталног књижничара и књижничара, као уско стручних кадрова за библиотечку делатност, тренутно је ангажован и један радник по основу уговора о делу. Овај радник пружа помоћ при уносу библиотечке грађе у базу података, анкетирању корисника Библиотеке, праћењу фреквентности и анимирању читалачке публике, учествује као модератор у програмима које Библиотека организује, као и у пословима дигитализације библиотечке грађе.

За 2026. годину Установа има потребу за запошљавањем најмање два (2) радника у сталном радном односу, и то на радним местима дипломираног библиотекара/књижничара и радника задуженог за дигитализацију библиотечког фонда.

У складу са Правилником о националним стандардима за обављање библиотечно-информационе делатности и Правилником о ближим условима за обављање библиотечно-информационе делатности јавних библиотека, неопходно је запослити најмање једног радника који ће обављати послове дигитализације библиотечке грађе.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

У циљу ефикаснијег и квалитетнијег задовољавања све разноврснијих потреба корисника, неопходно је континуирано улагање у стручни потенцијал запослених. Савремени библиотекар, поред основне стручне улоге, обавља и послове информатичара и менаџера, те мора поседовати додатна знања и вештине за рад са новим технологијама.

Запосленима ће бити омогућено похађање стручних и акредитованих семинара, посебно у области надоградње COBISS система, као и усавршавање за рад на званичном сајту Народне библиотеке Брус и Дигиталној библиотеци Установе.

У складу са Правилником о сталном стручном усавршавању библиотечно-информационих стручњака, неопходно је обезбедити да стручни радници Библиотеке годишње похађају акредитоване програме стручног усавршавања у трајању од најмање шест (6) сати.

РЕВИЗИЈА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

По Правилнику о инвентарисању, обради, ревизији и отпису библиотечко – информационе грађе и извора, као и вођењу евиденције о библиотечко – информационој грађи и изворима потребно је, а у договору са матичном крушевачком библиотеком и њиховим препорукама, поново приступити процесу ревизије фонда.

У међувремену ћемо по основу овог Правилника отписати грађу коју одреди Комисија како бисмо се благовремено припремили за следећу ревизију фонда.

МАРКЕТИНГ

Представљање делатности Народне библиотеке Брус широј јавности, као установе културе са значајном улогом у културним дешавањима општине и окружења, као и у циљу популаризације књиге и културе читања, реализоваће се кроз континуирану сарадњу са медијима на подручју општине Брус и суседних општина. Посебна пажња биће посвећена редовном ажурирању званичне Фејсбук странице Библиотеке, путем које ће корисници, читаоци и пратиоци благовремено бити информисани о актуелним, реализованим и планираним програмима и догађајима, као и о значајним датумима из области културе и личностима које су оставиле трајан траг у књижевности и култури. У току 2026. године наставиће се рад на унапређењу и осавремењавању званичне интернет презентације Народне библиотеке Брус (www.bibliotekabrus.rs), са циљем повећања видљивости Установе и доступности информација широј јавности. Континуирано ће се радити и на развоју и допуњавању Дигиталне Народне библиотеке Брус (www.digitalna.bibliotekabrus.rs), како би културна баштина нашег краја била у што већој мери доступна јавности у дигиталном облику.

У оквиру маркетиншких активности планирана је израда и дистрибуција промотивног материјала, као што су граничници за књиге, проспекти, плакати и савремене чланске карте, са циљем повећања препознатљивости Библиотеке и квалитетног представљања библиотечког фонда и услуга које Установа пружа.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Правилником о ближим условима за дигитализацију библиотечко – информационе грађе и извора дефинисани су услови за процес дигитализације. Народна библиотека Брус је у обавези да настави процес дигитализације грађе коју поседује. Библиотека је на конкурс Министарства културе и информисања добила средства за почетак овог процеса, где смо инсталирали Дигиталну Народну библиотеку Брус и сајт библиотеке. За то морамо

запослити лице које ће се бавити искључиво овим послом, где ће нам додатне обуке пружити колеге из Народне библиотеке Србије обукама и семинарима.

Грађани сада могу путем интернета да приступају што већем фонду књига и других електронских докумената, 24 часа, током целе године. Поред штампаних књига и новина грађанима морамо обезбедити приступ информацијама и електронским путем (путем интернета). Потребно је поред обезбеђених задовољавајућих услова обезбедити још: унапређење базе дигиталне библиотеке и сајта са свим неопходним компонентама, као и обуку лица које ће обављати послове дигитализације.

ТЕХНИКА И ОПРЕМА

У циљу унапређења квалитета рада и осавремењавања библиотечких услуга, Народна библиотека Брус ће у току 2026. године наставити са улагањем у технику и опрему неопходну за обављање библиотечко-информационе делатности.

Посебна пажња биће усмерена на набавку и обнову рачунарске опреме, пратеће периферије, као и опреме неопходне за рад у COBISS систему, дигитализацију библиотечке грађе и одржавање Дигиталне Народне библиотеке Брус. Такође, планира се унапређење софтверских решења, редовно одржавање постојећих система и прилагођавање техничких капацитета савременим захтевима корисника.

У складу са финансијским могућностима, Библиотека ће радити на побољшању просторних услова кроз набавку адекватног библиотечног намештаја, као и опреме за реализацију културно-образовних програма, радионица и промоција.

Улагањем у технику и опрему створиће се бољи услови за рад запослених, као и за ефикасније и квалитетније задовољавање потреба корисника, уз посебан акценат на доступност библиотечких услуга деци, младима и особама са инвалидитетом.

ЗАШТИТА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Народна библиотека Брус је смештена у приземљу и делу првог спрата зграде Центра за културу Брус, на укупној површини од 579 m². За планиране активности везане за чување библиотечке грађе, противпожарну заштиту, као и заштиту од влаге и других штетних фактора, деловаћемо у складу са важећим законским прописима. У наредном периоду предвиђено је спровођење мера дезинфекције, дезинсекције и дератизације, окречавање зидних површина, замена столарије, као и обезбеђивање адекватног простора за Завичајну збирку. Просторије на спрату потребно је климатизовати ради очувања грађе и стварања оптималних услова за рад. Комплетан намештај, укључујући полица и радне површине, планира се репарирати или заменити новим, а приоритет је опремање плафона у читаоници ради побољшања осветљења и комфора корисника.

УСЛОВИ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПРОГРАМА

Обзиром да је Народна библиотека Крушевац матична библиотека и да је надлежна за обављање стручног надзора, у досадашњим извештајима о надзору над стручним радом Народне библиотеке Брус константовано је да је простор адекватан за обављање предвиђених делатности.

Садашње стање постојеће библиотечке опреме може се сматрати задовољавајућим, али због сталног повећања књижног фонда и бољег обављања делатности, неопходно је константно улагање, иновирање и осавремењавање постојећих услова рада, и постојећа потреба за запошљавањем нових радника како би се рад несметано обављао.

ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Ове ставке су исказане у финансијском плану Народне библиотеке Брус за наредну годину, али је у Плану и програму предвиђен и низ активности везаних за обележавање значајних датума из области културе и за нашу локалну заједницу. Све активности имају за циљ што бољу промоцију књиге и афирмацију Народне библиотеке као озбиљне установе културе у савременом добу.

Уверени смо да ћемо, уз одобрење оснивача – Општине Брус, и у складу са важећим правилима и законским прописима, реализовати све планиране активности на задовољство наших корисника, запослених, сарадника и локалне самоуправе, која је до сада увек показивала слух и разумевање за наше иницијативе и обезбеђивала неопходну подршку.

В. д. директора Народне библиотеке Брус
Невена Чукурановић

13.01.2026 год.
Брус

На основу члана 34. став 1 тачки 5 и 6. Статута Народне библиотеке Брус, Управни одбор на седници одржаној 13.01.2026. године донео је:

ОДЛУКА

о усвајању Плана и програма рада Народне библиотеке Брус за 2026. годину

Члан 1.

Усваја се План и програм рада Народне библиотеке Брус за 2026. годину.

Члан 2.

Саставни део ове Одлуке чини План и програм рада Народне библиотеке Брус за 2026. годину.

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Управни одбор је, на предлог в.д. директора Народне библиотеке Брус, на седници одржаној 13.01.2026. године, размотрио и усвојио Одлуку о усвајању Плана и програма рада Народне библиотеке Брус за 2026. годину.

У Брусу, 13.01.2026. год.

Председник Управног одбора:
Тања Алексић

Tanja Alekic